

Aandachtsgebied: Dienstverlening
Team Bestuursondersteuning
Behandelaar: L.P. Berg
Telefoonnummer: 06 21 38 21 66

Voorstelnr. 4292
Barneveld, 9 september 2025
Portefeuillehouder: M.H.J. Pluimers-Foeken

Onderwerp: Juridische duiding Zondagswet en openingstijden Oosterbosbad

Gevraagde beslissing:

1. het bijgevoegde raadsmemo vast te stellen;
2. het bijgevoegde raadsmemo ter kennisneming aan de raad te sturen.

1. Inleiding

Tijdens de behandeling van de Kadernota op 9 juli 2025 vroeg de fractie van Pro'98 of het Oosterbosbad op zondag ook eerder dan 13.00 uur open zou mogen. De Zondagswet zou dit volgens haar niet belemmeren. Wethouder Pluimers zegde toe dit juridisch te laten onderzoeken en te duiden (tijdens de behandeling van onderdeel 4.6 van de vergadering). Met het bijgevoegde raadsmemo wordt aan die toezegging uitvoering gegeven. Op de lijst met toezeggingen is deze toezegging vermeld als nummer 136.

2. Beoogd effect

Met het raadsmemo wordt antwoord gegeven op de vraag in hoeverre de Zondagswet een belemmering is voor een eventuele vroegere openstelling van het Oosterbosbad op zondag dan om 13.00 u.

3. Argumenten

Volgens de Zondagswet geldt er in beginsel een verbod om op zondagen openbare vermakelijkheden vóór 13.00 uur te houden. Een zwembad is geen openbare vermakelijkheid in de zin van de Zondagswet. Dat betekent dat het bedoelde verbod niet van toepassing is op zwembaden. Wel kunnen andere verboden uit de Zondagswet een effect hebben op bijvoorbeeld een zwembad. Het gaat dan met name om het verbod om gerucht te veroorzaken dat meer dan 200 m van de bron hoorbaar is en het verbod om zonder noodzaak door gerucht kerkdiensten te hinderen. Gezien de nabijheid van de kerkdiensten die in het gebouw van het Johannes Fontanuscollege gehouden worden, is het niet op voorhand uitgesloten dat geluid van het Oosterbosbad die kerkdiensten hindert. Wel dient opgemerkt te worden dat de bedoelde geluidsbepalingen uit de Zondagswet in de juridische praktijk een bescheiden rol spelen bij gevallen van geluidsoverlast. De concretere *omgevingsrechtelijke* geluidsnormen waaraan een zwembadlocatie moet voldoen bieden aan betrokken partijen meestal al voldoende juridisch houvast.

4. Kanttekeningen

N.v.t.

5. Financiën

N.v.t.

6. Participatie en communicatie

a) Participatie

N.v.t.

b) Communicatie

het raadsmemo wordt ter kennisname naar de raad gestuurd.

7. Vervolgstap

N.v.t.

8. Bijlagen raadsmemo

gemeente
Barneveld

Raadsmemo Oosterbosbad en Zondagswet

Datum: 1 oktober 2025

Onderwerp: De Zondagswet en de openstelling van het Oosterbosbad

Ter attentie van: De Gemeenteraad

Afzender: L.P. Berg

Portefeuillehouder M.H.J. Pluimers-Foeken

Mail behandelaar l.berg@barneveld.nl Telefoonnummer 06 21 38 21 66

Samenvatting

De gemeenteraad heeft tijdens de behandeling van de Kadernota op 9 juli 2025 gesproken over de mogelijkheid om het Oosterbosbad eerder te openen dan nu het geval is. Dit memo geeft een juridische toelichting op de Zondagswet in relatie tot die vraag.

De Zondagswet verbiedt vóór 13.00 uur openbare vermakelijkheden, maar zwemmen in een zwembad valt hier niet onder, omdat het een sportieve/recreatieve activiteit is en geen vermaaksevenement.

Wel gelden andere regels uit de Zondagswet. Er mag bijvoorbeeld geen onnodig geluid zijn dat kerkdiensten verstoort. Ook mag het geluid niet verder dan 200 meter uitstrekken.

Doel

Dit memo geeft een juridische toelichting op de verhouding tussen de Zondagswet en de openstelling van het Oosterbosbad op zondagen. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan een toezegging aan de raad om dit nader juridisch te onderzoeken en te duiden.

Inhoud

Aanleiding

Tijdens de behandeling van de Kadernota op 9 juli 2025 sprak de gemeenteraad over de mogelijkheid om het zwembad op zondagen eerder te openen dan nu het geval is. Wethouder Pluimers zegde toe om te onderzoeken of en hoe de Zondagswet beperkingen stelt aan een vroegere openstelling. Met dit memo wordt uitvoering gegeven aan die toezegging.

Wat staat er in de Zondagswet?

De Zondagswet is bedoeld om een balans te vinden tussen het respecteren van de zondagsrust en het niet onnodig beperken van activiteiten op zondagen. De wet bevat bijvoorbeeld een verbod om (zonder noodzaak) gerucht te veroorzaken (1) waardoor de godsdienstoefening wordt gehinderd die plaatsvindt in de nabijheid bevindende kerken of andere gebouwen die voor de openbare eredienst gebruikt worden, of (2) dat verder reikt dan 200 meter vanaf de locatie waar het ontstaat.

Daarnaast bevat de Zondagswet in beginsel een verbod om vóór 13.00 uur openbare vermakelijkheden, optochten en bijeenkomsten te houden en een verbod voor organen van een gemeente om activiteiten van sport en ontspanning, niet zijnde een openbare vermakelijkheid, op zondag te verbieden of anderszins te belemmeren.

Toepassing Zondagswet op het Oosterbosbad

De term 'openbare gelegenheid' komt in de Zondagswet niet voor. Of het zwembad als zodanig kan worden aangemerkt, is dan ook juridisch niet relevant. Voor het begrip 'openbare vermakelijkheid' ligt dat anders. Volgens de rechtspraak moet dit begrip worden opgevat als een activiteit met als primair doel het publiek te vermaken – vergelijkbaar met een evenement. Zwemmen in een zwembad heeft echter een sportief of recreatief karakter en is daarmee géén openbare vermakelijkheid in de zin van de wet. Dit betekent dat het *specifieke* verbod om op zondag vóór 13.00 uur openbare vermakelijkheden te houden niet van toepassing is op het Oosterbosbad.

Andere relevante bepalingen uit de Zondagswet

Hoewel het zwembad geen openbare vermakelijkheid is, kunnen andere bepalingen uit de wet wél van toepassing zijn.

De relevante bepalingen zijn:

- Het verbod om zonder noodzaak geluid te veroorzaken dat de godsdienstoefening in een nabijgelegen kerk kan hinderen.
- Het verbod op geluidsoverlast die zich verder dan 200 meter uitstrekt vanaf de bron.

Afhankelijk van de relevante feitelijke omstandigheden zou bijvoorbeeld het (stem) geluid dat afkomstig is van het buitenzwembad verder kunnen reiken dan de 200 meter die de Zondagswet als grens stelt. In het geval van het Oosterbosbad is van belang dat in het vlakbij gelegen gebouw van het Johannes Fontanuscollege kerkdiensten gehouden worden. Op voorhand is niet uitgesloten dat het bedoelde geluid die kerkdiensten verstoort. Het is echter wel goed om te benadrukken dat beide geluidsbepalingen aanvullend bedoeld zijn ten opzichte van geluidsnormen die al volgen uit *omgevingsrechtelijke* voorschriften waaraan een zwembadlocatie ook moet voldoen. De bedoelde bepalingen uit de Zondagswet hebben daardoor in de praktijk in juridisch opzicht meestal weinig toegevoegde waarde voor betrokken partijen bij een geval van geluidsoverlast.

Wijziging van huidige openingstijden

Een initiatief voor wijziging van openingstijden moet vanuit Optisport komen. De nota van inlichtingen die integraal onderdeel uitmaakt van exploitatieovereenkomst geeft aan dat voor het afwijken van de huidige openstelling moet worden overlegd met ons college. We zullen hierbij aandacht vragen voor de gevoelens in de samenleving, zoals ook in nota van inlichtingen is verwoord. Het college heeft geen wettelijke gronden om een verzoek tot wijziging van de openingstijden af te wijzen.